

Svensk flyktingpolitik utifrån internationell asyrrätt?

En analys av hur Sveriges riksdagspartier legitimerar sina ståndpunkter i
debatten om migration och asylnpolitik

Cecilia Ahrenbring

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: Höstterminen 2019

Handledare: Ida Jansson

Omfång: Antal ord 12 334

Abstract

Flyktingsituationen i världen har i flera års tid varit det mest omtalade av ämnen. Allt ifrån individernas utsatthet i krigsdrabbade länder, livsfarliga flyktvägar till Europa, möjligheten till asyl och integrationen i det nya samhället är bland de viktigaste utmaningar vår del av världen står inför idag. Detta utspelar sig både på internationell och nationell nivå, och inte minst inom politiken.

Syftet med denna studie är att analysera hur svensk flyktingpolitik fungerar i förhållande till den internationella flyktingrätten. Den internationella rätten lägger grund för större delen av svensk politik och nationella bestämmelser på området. Som utgångspunkt i uppsatsen används Simon Behrmans teori om flyktingrättens bristande utformning och funktion. För att analysera hur asylrätten fungerar tillsammans med svensk politik har jag med en metod av Theo van Leeuwen granskat hur svenska partier legitimerar sina ståndpunkter i riksdagsdebatten om Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SFU16 gällande migration- och asylpolitik. Studien visar att partier ofta legitimerar sina argument genom att hänvisa till den internationella flyktingrätten och tillsammans med teorin framkommer flyktingrättens svagheter.

Nyckelord: *flykting, migration, integration, politik, riksdagspartier, flyktingkonventionen, Europakonventionen, non-refoulement-principen*

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar.....	2
1.2	Material och avgränsningar	3
1.2.1	Primär- och sekundärmaterial	3
1.2.2	Avgränsningar	3
1.2.3	Källkritik	4
1.3	Forskningsetiska bedömningar.....	5
2	Bakgrund.....	6
2.1	Internationell praxis.....	6
2.2	Den svenska utlänningslagen	8
3	Litteraturoversikt och tidigare forskning.....	9
3.1	Asylrättens uppkomst.....	10
3.2	Svensk politik under 2000-talet.....	11
3.3	Politisk påverkan i det svenska migrationssystemet	12
3.4	Svensk lag vs. konventionsåtaganden	12
3.5	Sveriges förändrade flyktingmottagande	13
4	Teori och metod.....	15
4.1	Teori	15
4.2	Metod	18
5	Analys av legitimering	20
5.1	Moderaterna	20
5.2	Sverigedemokraterna.....	22
5.3	Socialdemokraterna.....	24
5.4	Vänsterpartiet	25
5.5	Centerpartiet	27
5.6	Liberalerna	29
5.7	Kristdemokraterna.....	30
5.8	Miljöpartiet.....	32
6	Diskussion utgående från Behrmans kritik av flyktingrätten	34

6.1	Auktoritet	35
6.2	Moral	36
6.3	Rationalisering	38
6.4	Avslutande diskussion.....	38
7	Sammanfattning	41
	Referenser	42

1 Inledning

Med rådande krig och konflikter i världen är migration ett av de mest aktuella ämnen som debatteras idag. Flyktingskap diskuteras dagligen och både inom politiken och utanför hörs starka åsikter åt alla håll. Ofta följs diskussionerna upp med en viss förvirring och kvar blir funderingar kring vad Sverige vill uppnå och hur vägen dit bör se ut. Med röriga partidebatter och ständiga uppdateringar från media är det svårt att avgöra vad riksdagspartierna faktiskt tycker.

Den internationella asylrätten är grundstenen för hur stater agerar vid flyktingmottagande. Med grund i konventioner från årtionden tillbaka har en praxis skapats för hur flyktingssystemet i olika länder fungerar. Frågor om asyl- och flyktingrätt handlar om mänskliga rättigheter, och kränkning av dessa rättigheter uppstår när en individ inte får dem uppfyllda i ett annat land. Ändå verkar asylrätten fokusera på vilka rättigheter den suveräna staten har istället för den enskilda individen.

Simon Behrman argumenterar att den internationella flyktingrätten är svag och menar att den har växt fram tillsammans med nationalstaten. Enligt honom finns det ingen rätt till asyl, endast en rätt till att ansöka om det. Makten att ta beslut ligger hos staterna. I olika konventioner och bestämmelser finns flertalet rättigheter uppräddade – rättigheter som individen aldrig har en möjlighet att hävda. Istället är det staters medel att kontrollera och besluta över andra människors liv, och själva avgöra vilket ansvar de vill ta för individers utsatthet.¹ Trots detta är asylrätten återkommande i nationell politik och Sverige är inget undantag. Riksdagspartiers ledamöter hänvisar ständigt till internationella åtaganden och utelämnar vilken funktion dessa åtaganden egentligen har och för vem de är skapade. Det finns en allmän uppfattning att asylrätten fungerar som den ska, vilket styr politiken utan att någon ifrågasätter vad detta i praktiken resulterar i.

¹ Behrman, Simon, *Law and Asylum – Space, Subject, Resistance*, Routledge, Abingdon, 2018, introduction.

2016 antog Sverige lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige som ett resultat av det ökade asylmottagande från tidigare år. Lagen skapar nya begränsningar av vilka som kan ansöka om asyl, skärpta krav vid familjeåterförening och tillfälliga uppehållstillstånd istället för permanenta som huvudregel. Sverige som tidigare haft ett förhållandevis högt asylmottagande har nu regler som endast uppfyller EU-rättens och internationella konventioners miniminivå.² Förändringen för med sig delade meningar, inte minst inom politiken, och i riksdagsdebatter kring ämnet går det tydligt att se att svenska partier är oense i frågan.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Migration är ett av de vanligaste ämnena som diskuteras i svensk politik idag. Med delade meningar om vilken politik Sverige bör driva har riksdagspartierna gemensamt att de utgår från den internationella asyrrätten, utan att ifrågasätta dess funktion. I en tid då riksdagsdebatter ofta blir röriga, politiska åsikter sprids överallt på nätet och källkritik är viktigare än någonsin, har jag valt granska hur riksdagspartier legitimerar sina ståndpunkter kring migration. Med en vanlig argumentationsanalys hade resultatet blivit *vad* partierna argumenterar, men mitt mål är att belysa och analysera *hur* partierna för sin argumentation inom migrationspolitiken. Genom att undersöka likheter och skillnader mellan riksdagspartiernas legitimering av sina åsikter, med utgångspunkt i Behrmans resonemang att asyrrätten utgår från staters istället för flyktingars behov, är syftet med denna studie att undersöka hur detta visar sig i en svensk riksdagsdebatt.

Med utgångspunkt i internationella åtaganden som är den centrala byggstenen för vilken flyktingpolitik Sverige bör driva, är mina frågeställningar följande;

- Hur legitimerar partierna sina ståndpunkter inom migrations- och asylpolitiken i riksdagsdebatten om Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16?

² Migrationsinfo.se, ”Den tillfälliga lagen”, 2019, <https://www.migrationsinfo.se/flyktingar/den-tillfalliga-lagen/>. Hämtad 2020-01-02.

- Hur förhåller sig riksdagsdebatten till Behrmans teori att staterna prioriterar sina egna behov över individens inom asylrätten?
- Vilka konsekvenser medför den statscentrerade utgångspunkten för individer som är beroende av asylrätten?

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Primär- och sekundärmaterial

Mitt primärmaterial består av riksdagsdebatten kring Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16 som ägde rum 9 april 2019. I debatten diskuteras migration och asylpolitik, arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring och medborgarskap. Debatten ledde till att riksdagen riktade en uppmaning till regeringen att se över lagstiftningen gällande utvisning på grund av brott, där de ansåg att migranter som begår grova brott bör kunna utvisas oavsett om det finns risk för återfallsbrottslighet eller inte. Detta resulterade i beslut SfU16 – att brott bör kunna leda till utvisning i flera fall.³ Då debatten saknar sidhänvisning kommer mina hänvisningar leda till numret på det anförande där informationen har hämtats.

Det sekundärmaterial som används genom arbetet består bland annat av böcker och rapporter som analyserar asylrätten och svensk politik. För att få en uppfattning om bakgrunden till det asylsystem denna studie bygger på används Madeleine Seidlitz bok ”Asylrätt – en praktisk introduktion” tillsammans med internationella bestämmelser, bland annat flyktingkonventionen (1951) och dess tilläggsprotokoll (1967).

1.2.2 Avgränsningar

De avgränsningar som har gjorts i uppsatsen är främst valet av den specifika debatten och dess tidpunkt. Migrationspolitiken är under ständig förändring och debatten skapar en

³ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*. Riksdagsdebatt i kammaren 2019-04-09. Elektronisk resurs. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/migration-och-asylpolitik_H601SfU16. Hämtad 2019-11-18.

avgränsning till 2019. Det finns mycket information att hämta gällande nutida migrationspolitik men debatten jag analyserar tar upp flera olika ämnen och skapar en tydlig bild för vad de olika partierna argumenterar för och hur de legitimerar sin argumentation. Debatten består av 34 anföranden, där jag har valt att fokusera på de som är relevanta och bidrar med ny information till analysen.

Under analysens gång uppmärksammades en blandad användning av definitionerna migration, flykting och asylsökande, samt asylrätt och flyktingrätt, trots att riksdagsledamöterna tycks hänvisa till samma begrepp. Enligt Migrationsverket betyder asylsökande en person som ansökt om asyl (fristad) i ett land, men ännu inte fått ett slutgiltigt svar på sin ansökan. Flykting är en person som har sökt asyl och fått beslutet att stanna i landet på grund av flyktinskäl. Migration innebär förflyttning av människor, oberoende om förflyttningen sker på grund av förföljelse eller frivilligt. Begreppet kan vidare delas in i två underbegrepp – immigration som avser invandring och emigration som menar till utvandring.⁴ I dagligt tal blandas ofta de olika begreppen och den juridiska innebörden åsidosatts. Detta sker även i riksdagsdebatten samt i övrigt material som använts och begreppen i min studie kommer att blandas. Trots denna avgränsning från analysen bör det beaktas att det kan påverka argumenten. Även övriga ordval och formuleringar kan skapa en viss uppfattning, vilket en vanlig argumentationsanalys hade fokuserat på, men då det inte har varit mitt mål med uppsatsen att göra en argumentationsanalys har även detta valts bort.

1.2.3 Källkritik

För att vara källkritisk i användningen av mitt material kommer jag ha i åtanke vilken bakgrund tidigare forskare och författare har. Vilken politisk ståndpunkt har dessa och i vilken mån kan det ha påverkat deras arbeten? Utöver detta, som tidigare nämnt under avgränsningar, skapar ordval och formuleringar en uppfattning av argumentationen. Ur källkritisk synpunkt har jag försökt vara så objektiv som möjligt i min analys. Uppfattningar skapas dock också omedvetet, och migrationspolitik är ett omdiskuterat ämne med många och starka åsikter. Mitt mål har varit att nå en så opartisk analys som möjligt.

⁴ Migrationsverket, "Vad betyder orden?", 2017, <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-barn-och-har-sokt-asyl/Vad-betyder-orden.html>. Hämtad 2020-01-09.

Valet av teori och metod har både styrkor och svagheter. Behrmans teori är skapad ur en kritisk ståndpunkt där asylrätten anses vara utformad för att uppfylla staters rättigheter istället för individers. Att använda denna teori skapar möjligheten att kritiskt analysera svensk migrationspolitik med utgångspunkt i riksdagsdebatten. Dock bör det tas i åtanke att resultatet troligen hade blivit annorlunda med en teori som ser till asylrättens fördelar och har en positiv inställning till dess funktion. Den metod som har använts har tydliga kategorier för hur legitimering av ståndpunkter går till. Den har dock vissa brister, exempelvis berör moralisk legitimering endast positiva värderingar men inte negativa. Metoden begränsas också till att endast analysera hur ståndpunkter legitimeras men omfattar inte hur språkbruket i övrigt påverkar argumentationer.

1.3 Forskningsetiska bedömningar

De forskningsetiska bedömningar jag tagit hänsyn till är om jag ska nämna namn på politiker eller inte. Eftersom deras uttalanden gjorts i deras roll som politiker och då debatten som analyseras är ett offentligt dokument kommer politikerna inte att anonymiseras. Dessutom uppfattar jag att en anonymisering av politikerna hade gjort arbetet mindre trovärdigt då en politikers uttalanden i en debatt inte kan säkerställa att min tolkning av deras argument stämmer överens med övriga riksdagsledamöters ståndpunkter. Att nämna namn på riksdagsledamöterna görs alltså för att öka trovärdigheten av analysen samt av den anledning att det är material som är tillgänglig för allmänheten.

Vidare har jag tagit hänsyn till ordval och formuleringar som 'strömmar' och 'kris' i diskussionen kring migration. Dessa ordval förekommer i uppsatsen då de använts av mina källor, dels i debatten och även i sekundärmaterialet. Detta kan bero på åsikt eller att källan skrevs i en annan tid där orden inte hade fått samma innebörd som idag. Min personliga åsikt är att ta avstånd från begrepp som dessa, men de kommer förekomma i uppsatsen för att kunna redogöra för vad mina källor framför. Efter dessa ord finns en fotnot som hänvisar till denna diskussion. Om ordvalet uppkommer i ett citat kommer ingen hänvisning göras till detta stycke då citatet klargör att det är någon annans formulering.

2 Bakgrund

2.1 Internationell praxis

Utgångspunkten i den asylrättsliga lagstiftningen i både Sverige och EU är flyktingkonventionen från 1951. Konventionen var ett resultat från andra världskriget och var tänkt att tillämpas på de flyktingar som hade ursprung från något av de krigsdrabbade länderna. För att omfatta alla flyktingar oavsett ursprung inrättades ett tilläggsprotokoll 1967.⁵ Artikel 1 i flyktingkonventionen definierar en flykting som en person som på grund av:

välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning befinner sig utanför det land, vari han är medborgare, samt är ur stånd att eller på grund av sådan fruktan, som nyss sagts, icke önskar att begagna sig av sagda lands skydd eller den som, utan att vara medborgare i något land, till följd av händelser som förut sagts befinner sig utanför det land, vari han tidigare haft sin vanliga vistelseort, samt är ur stånd att eller på grund av sådan fruktan, som nyss sagts, icke önskar att återvända dit.⁶

Vidare regleras vem som inte är flykting och därmed inte omfattas av konventionen. Detta gäller flyktingar som av allvarliga skäl är misstänkta för brott – antingen grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, alternativt förövat brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten (så som de är definierade i övriga internationella överenskommelser) eller utfört handlingar som strider mot FN:s syften och principer.⁷ Utöver

⁵ Seidlitz, Madelaine, *Asylrätt – En praktisk introduktion*, Nordstedts Juridik AB, Stockholm, 2019, s. 17–20.

⁶ *Konvention angående flyktingars rättsliga ställning*, 189 UNTS 137, 25 juli 1951, kapitel I, artikel 1.

⁷ *Konvention angående flyktingars rättsliga ställning*, 1951, kapitel I, artikel 1.

definitionen av begreppet består artiklarna i konventionen av flyktingars mänskliga rättigheter som exempelvis religionsfrihet, rätten till utbildning och att erhålla en passhandling och bevis på sin flyktingstatus om personen efter prövning anses vara i behov av konventionens regler. Även flyktingars skyldigheter gentemot landet de erhållit skydd i och konventionsstaternas skyldigheter fastslås.⁸

En annan viktig beståndsdel i svensk flyktingpolitik är Europarådet, som bildades 1949 med syftet att skydda och värna Europas mänskliga rättigheter. För att få medlemskap i Europarådet krävs det att staten har ratificerat Europakonventionen, som sedan 1995 är del av svensk lag, och består av ett antal fri- och rättigheter samt de regler som finns för den tillhörande Europadomstolen. Personer som anser sig blivit kränkta enligt konventionen kan klaga till domstolen om alla andra rättsmedel i staten har prövats. Om domstolen bedömer att staten har utfört en kränkning enligt konventionen kan de döma ut ett skadestånd till den drabbade.⁹

Utöver detta är en av grundstenarna till flyktingrätten non-refoulement-principen som innebär att ingen människa får återsändas, utvisas, avvisas, utlämnas eller överföras till ett land där det finns risk att personens mänskliga rättigheter kränks genom att dennes liv eller frihet hotas. Det är även förbjudet att skicka en person till ett land där denna riskerar att skickas vidare till en plats där risken för dessa människorättskränkningar finns. Principen är sedvanerättsligt bindande vilket innebär att alla stater, oavsett vilka konventioner de har anslutit sig till, är förpliktade att följa den. De människorättskränkningar som nämns av principen är ofta kopplade till risken att utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling och finns därför med i flera av FN:s konventioner – exempelvis artikel 33 i flyktingkonventionen och artikel 7 i konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. I Europakonventionen behandlas principen i artikel 3 som inte heller går att reservera sig mot, vilket betyder att skyddet mot refoulement i enlighet med konventionen är ovillkorligt. Dessutom går principen över flyktingrätten och gäller för alla människor oavsett tidigare brottslighet och därmed också för personer som är exkluderade från flyktingkonventionen.¹⁰

⁸ Seidlitz, 2019, s. 18–19.

⁹ Ibid, s. 22–26.

¹⁰ Ibid, s. 19–25.

2.2 Den svenska utlänningslagen

Den svenska utlänningslagen från 2005 innefattar regler om asylsökande, flyktingar och vem som har rätt till uppehållstillstånd – för att reglera villkor för att få vistas och arbeta i Sverige. År 2016 trädde begränsningslagen i kraft som en konsekvens av de tidigare årens ökade antal av flyktingar som anlände till Sverige. Lagen innefattar tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och har begränsats till den miniminivå som finns inom EU-rätten och Sveriges övriga internationella förpliktelser. 2019 kom flera partier överens om att förlänga lagen med två år, samtidigt som det beslutades att en parlamentarisk kommitté ska tillsättas med syfte att partierna ska komma överens om migrationspolitiken. Lagens ändringar innebär att uppehållstillstånd i regel blir tillfälligt istället för permanent, att möjligheterna till familjeåterförening begränsas, att grunden *övrig skyddsbehövande* inte längre tillämpas, och att möjligheterna att beviljas asyl på grund av *synnerligen ömmande omständigheter* avslås (med undantag för fall då detta står i strid med svenska konventionsåtaganden). Då lagen bemöttes av stark kritik, främst mot begränsningen av familjeåterförening, har vissa åtgärder tagits för att i särskilda fall bevilja familjeåterförening. Lagen styrs dock fortfarande av tydliga restriktioner. Utöver detta skapades också gymnasielagen 2018 som ger möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd för gymnasiala studier.¹¹

¹¹ Seidlitz, 2019, s. 50–52.

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

För att genomföra arbetet krävs en inblick i den tidigare forskning som finns på ämnet. Då primärmaterialet består av en specifik debatt finns det inte forskning som analyserat just den debatten. Istället har mitt val av tidigare forskning utgått från vad som är relevant för att kunna utföra analysen och vidare diskutera resultatet utifrån en kritisk teori om flyktingrätten. Den tidigare forskningen berör därför asylrätten och dess uppkomst, svensk politik och det svenska migrationssystemet samt hur dessa faktorer ställer sig emot de konventionsåtaganden Sverige har gjort. Utöver detta presenteras en artikel om Sveriges agerande efter det ökade flyktingmottagande på senare år.

Först presenteras Simon Behrmans forskning om asylrättens uppkomst och hur den kommit att bli utformad. Detta stycke är baserat på Behrmans bok ”Law and Asylum – Space, Subject, Resistance”, och är alltså inte samma arbete av författaren som används i teorin. Därefter redogörs för hur den svenska politiken förändrats under 2000-talet med hjälp av en artikel skriven av Nicholas Aylott och Niklas Bolin, båda två undervisande statsvetare vid svenska universitet. Vidare presenteras Livia Johannessons doktorsavhandling som analyserar asylprocessen i Sverige, med fokus på den del som undersöker vilken inverkan svensk politik har på migrationssystemet. Därefter diskuteras Asylrättscentrums rapport på avgöranden utifrån begränsningslagen i förhållande till svenska konventionsåtaganden, med inriktning på de fall som berör artikel 3 Europakonventionen – förbud mot tortyr. Avslutningsvis presenteras forskaren Nicole Stokes-Dupass artikel som med ett kritiskt förhållningssätt redogör för hur det ökade flyktingantalet på senare år har resulterat i att stater inte längre hjälper utsatta individer av humanitära skäl utan istället begränsar möjligheterna att söka skydd.

3.1 Asylrättens uppkomst

År 1950 skapades UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), FN:s flyktingkommissariat, med funktionen att skapa hållbara lösningar och upprätthålla rättigheter för flyktingar.¹² Simon Behrman konstaterar att definitionen flykting har haft olika innebörd genom historien, vilket bland annat märks i språkutvecklingen. Den direkta översättningen av ordet flykting på tyska är en person på flykt, medan det på japanska översättningen är en person med svårigheter. Innan första världskriget fanns det minimalt intresse för att definiera flyktingar och före 1900-talet förflyttade sig individer över kontinenter utan särskilda migrationssystem. Behrman menar att i samband med att nationalstaten och den internationella rätten växte skapades ett system för staters rättigheter gentemot varandra, och flyktingen blev endast en förflyttande faktor som behövde kontrolleras av lagar.¹³

Med denna uppkomst av asylrätten menar Behrman att en flykting inte har några rättigheter så länge den suveräna staten existerar. Istället menar han att rättigheten att skyddas mot förföljelse av en stat endast är en konsekvens av de mottagande staternas suveräna rättigheter. Med ett uttalande från 1938 visar han på asylrättens problematiska uppkomst och citerar:

[A refugee] has no 'rights', both because as an alien he can have no complete rights against a sovereign state, and because legal rights originate from a sovereignty and as refugee he has no sovereign to endow him with or enforce his rights. He has no 'right' of asylum; it is a contradiction in terms. Asylum is a privilege conferred by a state, not a condition inherent in the individual. So far as it has a technical meaning in international practice the 'right of asylum' refers to the custom of not allowing the extradition of a person for a purely political offence. In a non-technical sense it is merely an impressive way of describing the wrong of exclusion.¹⁴

Även om det finns andra principer som skapar möjlighet för asylsökande att skyddas från ett land i konflikt, som exempelvis non-refoulement-principen, ger dessa bestämmelser

¹² Seidlitz, 2019, s. 17–20.

¹³ Behrman, 2018, s. 71–74.

¹⁴ Simpson JH, *Refugees: Preliminary Report of a Survey*, Royal Institute of International Affairs, 1938, s. 100, citerad i Behrman, 2018, s. 125.

inget skydd mot att bli förvisad till ett ytterligare land eller någon garanterad frihet. Behrmans slutsats blir, i samtliga fall, att så länge nationalstatens suveränitet styr territoriet kommer det inte finnas några rättigheter för den enskilda flyktingen.¹⁵

3.2 Svensk politik under 2000-talet

Statsvetarna Nicholas Aylott och Niklas Bolin redogör för i sin artikel ”A party system in flux: the Swedish parliamentary election of September 2018” om de förändringar som skett inom svensk politik sen millennieskiftet. Valresultatet 2018, där antalet röster på Sveriges två största partier Moderaterna och Socialdemokraterna minskade drastiskt, satte starten för stora förändringar inom svensk politik. Med utgångspunkt i riksdagsvalet diskuterar Aylott och Bolin de olika riksdagspartiernas framgångar och motgångar och det nya partisystem som växte fram.

Fram till 2010 var svensk politik tydligt uppdelad i två partiblock – de rödgröna och alliansen. När Sverigedemokraterna fick en plats i riksdagen förändrades situationen drastiskt och till en början skapades ett samarbete mellan de två blocken för att eliminera möjligheterna för Sverigedemokraternas inflytande. Så småningom började Moderaterna öppna upp för Sverigedemokraterna vilket skapade stora splittringar bland partierna och blocken som tidigare existerat. Resultatet blev en rödgrön regering efter valet 2018 som tillträdde efter månaders förhandlingar om vilka partier som skulle utgöra den nya koalitionen. I en tid där flyktingpolitiken blev som mest aktuell framträdde stora skillnader mellan partiernas ståndpunkter. Gemensamt var dock att de tre största partierna (Socialdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna) presenterade en striktare migrationspolitik i sina valkampanjer inför riksdagsvalet 2018.¹⁶

¹⁵ Behrman, 2018, s. 125–129.

¹⁶ Aylott, Nicholas & Bolin, Niklas, “A party system in flux: the Swedish parliamentary election of September 2018”, i *West European Politics*, vol. 42, no. 7, 2019, s. 1504-1508.

3.3 Politisk påverkan i det svenska migrationssystemet

Livia Johannesson konstaterar att det redan från 1970-talet går att hitta argument för att den svenska regeringen ska ha makt över migrationssystemet. Regeringen har idag möjlighet att påverka asylbeslut, både genom sekundär lagstiftning och genom att ge rådgivning kring beslut i enskilda fall. Anledningen till att regeringen har denna makt beror på möjligheten att skapa ett flexibelt migrationssystem som kan anpassas efter internationella flyktingströmmar¹⁷ och den politiska relationen mellan stater. Under 1980-talet ökade antalet asylsökningar rejält och då de ofta behandlades av regeringstjänstemän blev resurserna inom politiken otillräckliga. Socialdemokraterna, som utgjorde den dåvarande regeringen, införde amnesti för alla som ansökt om asyl innan 1988 men ännu inte fått ett beslut. För att effektivisera processen vid asylansökningar skapades en ny utlänningslag som bland annat skapade skyddsgrunden humanitära skäl, som för första gången blev inskriven i svensk lag. Detta gjorde att regeringen kunde både bevilja och avslå ansökningar utifrån sin uppfattning om vad humanitära skäl skulle innebära. Riksdagspartiernas olikheter inom flyktingpolitiken kom till ytan och det hölls intensiva debatter om den nya lagen. Johannesson menar att migrationssystemet därmed blev starkt påverkat av den svenska flyktingpolitiken.¹⁸

3.4 Svensk lag vs. konventionsåtaganden

Som redan nämnt behandlas förbud mot tortyr i artikel 3 i Europakonventionen, som genom Europadomstolens praxis har utökat sitt tillämpningsområde till att beröra non-refoulement-principen. Artikel 3 är utformad till att vara en absolut rättighet vilket innebär att den måste uppfyllas av de stater som ratificerat konventionen, däribland Sverige. Utvisningen behöver inte direkt riskera tortyr eller omänsklig behandling utifrån statligt

¹⁷ Diskuteras vidare under 1.3 forskningsetiska bedömningar.

¹⁸ Johannesson, Livia, *In Courts We Trust: Administrative Justice in Swedish Migration Courts*, Department of Political Science, Stockholm University, 2017, s. 60–62.

agerande utan artikeln kan även appliceras på allvarliga sjukdomstillstånd där hemlandet inte kan förse individen med vård. Asylrättscentrum har granskat olika fall som berörs av denna artikel och presenterar i sin rapport de fall där beslut kan anses strida mot svenska konventionsåtaganden.¹⁹

Rapporten består av åtta fall med både barn och vuxna med olika sjukdomshistorier – en man med obotlig ALS, ett barn med uppgivenhetsyndrom, en annan man med psykisk funktionsnedsättning. Asylrättscentrum har granskat avgörandet i varje fall utifrån Europakonventionens utformning. I samtliga fall fick individerna uppehållstillstånd, ibland till och med individens anhöriga, då ett annat beslut troligtvis hade ansetts strida mot det svenska åtagande som gjorts med artikel 3 i Europakonventionen. Migrationsdomstolen bedömde att utvisning till landet, alternativt resan dit, skulle leda till försämrat hälsotillstånd.²⁰ Vad rapporten dock visar är att samtliga bedömningar har varit gränsfall, och att det faktum att fallen har prövats i domstol tyder på att Sverige uppfyller miniminivån av Europakonventionen utan att begå något brott. Rapportens resultat skapar en uppfattning att Sverige tar beslut för att undvika att strida mot sina konventionsåtaganden, utan att ta hänsyn till individernas påverkan av processen, och utan att vilja uppnå mer humana resultat än vad internationella åtaganden kräver.

3.5 Sveriges förändrade flyktingmottagande

Nicole Stokes-Dupass diskuterar hur skandinaviska stater har förändrat sin inställning till migration sen flyktingantalen ökade 2015 i och med kriget i Syrien. Genom att analysera Sverige, Norge och Danmark kommer hon till slutsatsen att nationalstatens suveränitet har växt sig starkare och den nationella säkerheten har blivit viktigare än det mänskliga bemötandet. Nya begränsningar skapas vilket resulterar att antalet statslösa ökar.

¹⁹ Asylrättscentrum, ”I strid mot ett svenskt konventionsåtagande?”, 2018, <https://sweref.org/wp-content/uploads/2018/08/I-strid-mot-ett-svenskt-konventionsatagande-5.4.pdf>, s. 32f. Hämtad 2019-12-03.

²⁰ Asylrättscentrum, 2018, s. 32–42.

Sverige har länge ansetts vara en av de mest välkomnande stater för immigration, men enligt Stokes-Dupass tog detta en snabb vändning i samband med det ökade flyktingantalet på senare år. Med en tidigare öppen integrationspolitik som arbetat för ett mångkulturellt samhälle var Sverige framträdande i europeiska länder för sin människorättsliga retorik. Det var först 1997, långt efter dess grannländer, som Sverige började identifiera människor som svenska eller 'icke-svenska'. Så småningom visade sig detta även i politiken och en 'vi och dom'-retorik utvecklades där muslimer ansågs vara en problematisk grupp att integrera i det svenska samhället.²¹

I artikeln diskuterar Stokes-Dupass även frågan om medborgarskap. Hon formulerar, med utgångspunkt i andra teoretiker som Christian Joppke och Hannah Arendt, att medborgarskap blivit ett verktyg för nationalstaten att kontrollera dem som befinner sig inom statsgränserna. Vidare redogör hon för tre dimensioner av medborgarskap: status, rättigheter och identitet – som alla tre styrs av nationalstatens beslut. Beroende på vad staten väljer att göra med denna makt kan den vara både positiv och negativ, men Stokes-Dupass menar att det är oundvikligt att uppnå någon av dessa tre dimensioner utan att ha statens medhåll. Hon stärker detta med Hannah Arendts teori att medborgarskap innebär att ha 'rätt till sina rättigheter'. Stokes-Dupass poängterar således att statslösa inte har någon möjlighet att göra anspråk på sina rättigheter då medborgarskapet som är reglerat av nationalstaten är avgörande för vad och gentemot vem individen kan hävda sin rätt.²²

²¹ Stokes-Dupass, Nicole, "Mass Migration, Tightening Borders, and Emerging Forms of Statelessness in Denmark, Norway and Sweden", i *Journal of Applied Security Research*, vol. 12, no. 1, 2017, 56–57.

²² Stokes-Dupass, 2017, s. 49–51.

4 Teori och metod

4.1 Teori

I första utkastet av flyktingkonventionen formulerades rätten till asyl med en inriktning på vilken konsekvens den har för stater och bördan dessa får bära. Även om formuleringen inte framkommer i den slutgiltiga konventionen går det att se att det fanns ett fokus på staters suveränitet istället för asylsökandes rättigheter. Redan under framväxten av den internationella rätten skapades principer som satte ramen för den suveräna staten kontra asylsökande. Flyktingkonventionen är utformad så att stater har full auktoritet över sina beslut, och konstruerar snarare ett frivilligt åtagande att hjälpa flyktingar.²³

Simon Behrman argumenterar för just detta – att flyktingrätten har inrättats för att stater ska ha kontroll över flyktingar. Med start efter första världskriget började diskussionen kring flyktingar, som då gick i juridiska termer för att kunna utesluta de statslösa personer som efterkrigstiden förde med sig. Ett internationellt system uppkom med huvudsakligt mål att kontrollera flyktingrörelsen. Samtidigt var gränskontroller återkommande över Europa. Behrman konstaterar ett mönster där utmaningen med flyktingar, asylsökande och statslösa växte tillsammans med staternas försök att behärska situationen. En lösning behövdes och 1933 kom den första konventionen som var juridiskt bindande inom asylrätten, vilken också lägger grunden för den senare flyktingkonventionen 1951. I och med judars flykt från Nazityskland hölls även Eviankonferensen 1938 som medförde en konvention särskilt för judars utsatthet. Behrman menar att denna konvention satte starten för det narrativ som lever kvar inom flyktingrätten än idag, då det för första gången krävdes

²³ Behrman, Simon, ”Refugee Law as a Means of Control”, i *Journal of Refugee Studies*, vol. 31, no. 1, 2018, S.45–47.

bevis för att en person räknas som flykting. Även de som ansågs lämna Tyskland av personliga skäl uteslöts från konventionen, vilket var första gången en grupp specifikt exkluderades från skydd.²⁴

Efter andra världskriget inleddes dokumentering av flyktingar i de tidigare koncentrationslägren, vilket Behrman menar har varit avgörande för den uppfattning om flyktingar som lever kvar än idag. En definition om vem som är flykting ansågs vara nödvändigt för att skilja på de personer som behövde skydd och de som klassades som överskottliga arbetare. Det statsfokuserade perspektivet från tidigare år levde kvar och formuleringar kring flyktingars rättigheter lämnades fortfarande bort. Definitionen kom med flyktingkonventionen 1951²⁵ och utelämnade ekonomiska flyktingar, internflyktingar, statslösa för annan anledning än förföljelse, flykt från våld och krig överlag utan specifik utsatthet samt klimatflyktingar. Detta bevisar enligt Behrman att behovet var, som än idag, att skapa ett system inom Europa där den så kallade 'bördan från flyktingströmmar'²⁶ fördelas jämnt mellan stater. Konventionen hade inte ett intresse för flyktingarna i sig utan skapades för att underlätta för främst europeiska stater.²⁷

En icke-statlig organisation observerade under förhandlingarna av flyktingkonventionen att:

...decision had at times given the expression that it was a conference for the protection of helpless sovereign states against the wicked refugee. The draft Convention had at times been in danger of appearing to the refugee like the menu at an expensive restaurant, with every course crossed out except, perhaps, the soup, and a footnote to the effect that even the soup might not be served in certain circumstances.²⁸

Att flyktingkonventionen skapades för att kontrollera 'flyktingströmmar'²⁹ snarare än att skydda flyktingar är med Behrmans argument uppenbart. Även om tilläggsprotokollet från 1967 utökade den geografiska appliceringen kvarstod den begränsade definitionen

²⁴ Behrman, 2018, s. 47–50.

²⁵ Citerad under bakgrund 2.1.

²⁶ Diskuteras vidare under 1.3 forskningsetiska bedömningar.

²⁷ Behrman, 2018, s. 51–54.

²⁸ Citerad i Hathaway, James C., ”The Global Cop-Out on Refugees”, i *International Journal of Refugee Law*, Vol. 30, Issue 4, 2018, s. 591, och Behrman, 2018, s. 55.

²⁹ Diskuteras vidare under 1.3 forskningsetiska bedömningar.

av flyktingar. Den enda förändringen som skedde enligt Behrman är att definitionen istället blev universell, men däremot fortfarande styrd av europeisk flyktingpolitik. I flera europeiska stater ledde implementeringen av konventionen och tilläggsprotokollet till att bestämmelserna även inrättades i nationell lag. Fram växte olika system inom staterna som satte krav på att ha berättigade bevis för att räknas som flykting, och därmed ha rätt till skydd.³⁰

På grund av flyktingrättens historia menar Behrman att nutida svårigheter inte är ett svek mot flyktingkonventionen, utan snarare ett uttryck för den. Även om det finns andra människorättsliga skydd och principer som flyktingar kan göra anspråk på, som till exempel rätten till icke-diskriminering, är flyktingrätten i sig fortfarande verkningslös. Internationella mänskliga rättigheter har dessutom sin grund i staters förbindelser vilket resulterar i att statslösa inte har något stöd för att göra anspråk på dessa rättigheter. Enligt Behrman är det enda sättet att helt och hållet se till flyktingars rättigheter istället för att fokusera på staters suveränitet genom att öppna gränserna. Dock, med den geopolitiska situation vi lever i idag, är det nästintill omöjligt att anta en sådan lösning. Den enda vägen verkar således vara att förbättra den nuvarande flyktingrätten. Behrman erkänner att många förändringar har skett, men att dessa snarare förskönar flyktingars möjlighet att hävda sina rättigheter i teorin utan att ha någon större effekt i praktiken.³¹

Behrman uppmärksammar att det naturligtvis även finns positiva effekter av flyktingkonventionen, även om dessa ofta sträcker sig till endast artikel 1 (definitionen av flyktingar) och artikel 33 (non-refoulement-principen). De mer konkreta rättigheterna som listas där emellan hamnar ofta i skymundan och är kraftlösa för flyktingar. Vad som gör flyktingrätten problematisk enligt Behrman är att det inte finns någon rätt till asyl, utan endast en rätt att ansöka om det. Stater har dessutom alltid makten att själva bestämma över tillträdet till sitt territorium, samt hur de väljer att hantera asylansökningar. Utöver detta är det också upp till flyktingen själv att bevisa sitt anspråk.³² För att kunna hävda sina rättigheter som flykting krävs att man lyckas ta sig till ett land med skydd (vilket försvåras drastiskt med begränsade och farliga flyktvägar). Därutöver behövs det juridiskt stöd, ofta till och

³⁰ Behrman, 2018, s. 55–56.

³¹ Ibid, s. 56–60.

³² Ibid, s. 43.

med en advokat som representerar flyktingen i rätten, något som långt ifrån alla har möjlighet till. Behrman poängterar att även om vissa kan argumentera att det finns flera fall där domstolar har dömt till fördel för flyktingar, är fallen som slutar med utvisning oundvikligt många fler.³³

4.2 Metod

Då målet med uppsatsen är att analysera hur svenska riksdagspartier i debatten om migration legitimerar i sina ståndpunkter kommer jag använda mig av en metod om legitimering – något som länge varit en viktig beståndsdel inom politik. Theo van Leeuwen menar att vid en kritisk analys av legitimering behöver språket granskas, och att ett mångsidigt perspektiv gör att argumentationen får en annan påverkan. Idag nämns ofta ordet 'strömmar'³⁴ i flyktingpolitikens diskussioner, vilket har en helt annan påverkan än vad en bild av ett ensamkommande barn i ett flyktingläger får.³⁵

Metoden använder tre huvudkategorier för att analysera legitimering: *auktoritet*, *moral* och *rationalisering*. De olika formerna kan också användas ur en kritisk position för att avlegitimera en argumentation.³⁶ Auktoritetslegitimering kan ske genom hänvisning till *personlig auktoritet*: en person har i makt i sin roll och behöver därmed inte rättfärdiga sitt argument mer än att 'för att jag säger så'. Inom politiska debatter kan denna typ av legitimering visa sig med hänvisning till exempelvis personliga erfarenheter. Legitimering av argument kan också ske genom vad van Leeuwen kallar *opersonlig auktoritet*, vilket grundar sig i lagar, regler och förordningar – som att till exempel i sin argumentation hänvisa till flyktingkonventionen. Vidare sätt att uppnå legitimitet är genom *expertis*, ofta med hänvisning till andra aktörer. Det går också att framställa andra eller sig själv som *förebild* och därmed hänvisa till sin egen expertis. Andra faktorer är *konformitet* och

³³ Behrman, 2018, s. 58.

³⁴ Diskuteras vidare under 1.3 forskningsetiska bedömningar.

³⁵ Van Leeuwen, Theo, "Legitimation and multimodality", i *The Routledge handbook of language and politics*, Ruth Wodak & Bernard Forchtner (red.), 218-232, Abingdon: Routledge, 2018, s. 218-220.

³⁶ Van Leeuwen, Theo, "Legitimation in discourse and communication", i *Discourse & Communication*, vol.1, s. 91-112, SAGE Publications, 2007, s. 92.

tradition som kan användas med en retorik att 'alla andra gör det' eller 'det har alltid varit så', vilket innebär att skapa legitimitet genom *sedvana*.³⁷

Att analysera legitimitet med en *moralisk värdering* innebär att uppmärksamma argumentation som grundar sig i en norm eller att det finns en likhet med ett annat argument som uppfattas moraliskt legitimt, vilket rättfärdigar att argumentet i denna situation också är det. Argumentationen är alltså kopplad till moraliska värderingar som inte heller behöver vara uttalade, men framställs med ordval som 'sund', 'normal', 'användbar' och 'god'. Moraliska argument har ingen rationell grund, medan rationella argument bara fungerar med en viss moralisk grund. Det finns två sätt att använda *rationalisering* i argumentation – antingen *instrumentellt* med att hänvisa till sina mål, eller *teoretiskt* genom att hänvisa till 'hur saker är'.³⁸

Van Leeuwen visar på olika sätt att analysera hur legitimitet skapas i argumentation. Han menar att det är viktigt att ha ett kritiskt perspektiv på dessa legitimitetskategorier och att även lyckad argumentation är begränsad till det heterogena samhället vi lever i idag. I en analys av hur ståndpunkter legitimeras behövs uppmärksamhet fästas vid hur dessa kan vara förmånliga för ett komplext och mångfaldigt samhälle.³⁹

³⁷ Van Leeuwen, 2018, s. 221–226.

³⁸ *Ibid*, s. 226–231.

³⁹ *Ibid*, s. 231.

5 Analys av legitimering

I debatten diskuteras fyra ämnen: migration och asylpolitik, anhöriginvandring, arbetskraftsinvandring och medborgarskap. Då debatten är stor och berör många frågor har analysen delats upp i underrubriker för respektive parti och börjar med att presentera partiernas uttalade åsikter gällande sakfrågorna. Därefter presenteras ledamöternas mest framträdande argument och vilken av van Leeuwens legitimeringsformer de använder sig av.

5.1 Moderaterna

Moderaterna anser att dagens migrationspolitik främjar ett för högt flyktingmottagande som inte är hållbart. De önskar en parlamentarisk utredning som tar ett helhetsgrepp om dagens migrationssystem och är för ett kvotflyktingssystem för att hantera situationen. En framträdande åsikt hos Moderaterna är att migrations- och integrationspolitik ska gå hand i hand. Dagens system behöver enligt dem förbättras så att förloppet från ankomst till självförsörjning blir bättre och de som beviljas asyl får det bemötande de behöver.⁴⁰

Moderaternas riksdagsledamot Arin Karapet inleder debatten med att argumentera för hur Sveriges samhälle påverkas negativt av den migrationspolitik som drivs idag. Den framträdande legitimeringsform han använder sig av är auktoritet. Genom att hänvisa till egna erfarenheter från sin uppväxt i ett utanförskapsområde legitimerar han sina argument med personlig auktoritet. Vidare argumenterar Karapet att integrationen är den viktigaste komponenten för att få ett fungerande mångfaldssamhälle, och menar att problemen i Sverige idag grundas i de bristande lösningarna gällande integration. Karapet uttrycker: ”Man kan gå ned till Stockholms tunnelbana, sätta sig på valfri tunnelbanelinje och åka ut till en

⁴⁰ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Moderaterna: anförande 1.

slutdestination och se problemen med integrationen”.⁴¹ För att legitimera detta argument hänvisar Karapet till Islands integration, där antalet att integrera är mycket färre än Sverige, och där problemet därmed inte existerar.⁴² Island framställs som en förebild och jämförelsen blir således ytterligare en auktoritetslegitimering.

Karapet fortsätter sitt anförande med att argumentera för att Sverige behöver ett kvotflyktingssystem för att få kontroll på situationen i Sverige idag:

Det vi moderater säger är att vi vill ta ett helhetsgrepp. En utgångspunkt är ankomsten - vilka ska komma till Sverige? Vi vill ha ett kvotflyktingssystem där de mest sårbara kan komma till Sverige. Om man pratar om solidaritet ska man prata om solidaritet på riktigt. Den ammande kvinnan med barnet kan aldrig söka sig till Sverige och är fast i ett flyktingläger. Hon kan aldrig ta sig till Sverige. Hon har varken ekonomin, förmågan eller den fysiska kapaciteten att ta sig hit.

[...]

När vi pratar om länderna som människor flyr från säger vi alltid att det är kvinnorna och de små barnen som är de utsatta. Vi räcker ut vår hand för att hjälpa och slår oss för bröstet för att vi är en humanitär stormakt som står för solidaritet och humanism och pekar ut länder som stänger sina gränser, men de som kommer hit är inte kvinnorna och barnen. Det är männen. Med ett kvotflyktingssystem skulle vi på ett europeiskt plan ha en omfördelningsmekanism där fler länder än bara Sverige tar sitt ansvar. Det är det vi vill på lång sikt.⁴³

Argumentet legitimeras med moral då Karapet använder ord som 'solidaritet' och 'humanism'. Viktigt att uppmärksamma är att han först gör en avlegitimering av hur dessa ord brukar användas och formulerar istället hur han anser att de bör användas. Med en situation idag där främst män söker sig till Sverige och kvinnor saknar denna möjlighet menar Karapet att solidaritet inte har någon betydelse då det inte gäller alla, men att ett kvotflyktingssystem är lösningen. Först sker alltså en avlegitimering av den moral som brukar hänvisas till, för att sedan legitimera sitt argument med moral med grunden i hur han anser att solidaritet och humanism bör tolkas.

⁴¹ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Moderaterna: anförande 1.

⁴² Ibid, Moderaterna: anförande 1.

⁴³ Ibid, Moderaterna: anförande 1.

5.2 Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna önskar att minimera asylmottagandet så mycket det går, och menar att det är möjligt att minska den till nästintill noll utan att gå emot internationella konventioner och EU-lagstiftning. De är positivt inställda till utvisning på grund av brott, vill garantera rättssäkra prövningar vid ansökan av asyl (och påstår att det idag finns brister gällande detta hos Migrationsverket) samtidigt som de är för högkompetent arbetskraftsinvandring. Vidare önskar de att uppvärdera medborgarskapet och vill att det ska finnas två krav: att individen varit i Sverige tillräckligt länge, och att det gått tillräckligt lång tid sen individen begått ett brott. De anser att dagens lagstiftning är bristfällig vilket resulterar att medborgarskapet har minskat i värde. Istället vill det att svenskt medborgarskap ska vara öppet för de som blir en del av landet.⁴⁴

Paula Bieler argumenterar för Sverigedemokraterna att det finns en gräns på hur stort antal det svenska samhället kan integrera. Hon legitimerar argumentet med rationalisering då hon hänvisar till att samhället idag är splittrat och att integration, som handlar om mänskliga möten, inte har fungerat på väldigt länge. Hon fortsätter att legitimera sina argument med att hänvisa till hur saker är genom att hela tiden återkomma till att Sverige har en kapacitetsbrist och att mottagandet av flyktingar har resulterat i ett krisläge.⁴⁵ Vidare argumenterar Bieler att Sverige fortfarande har ett högre mottagande än vad ratificerade konventioner kräver och lägger fram Sverigedemokraternas förslag om en ny tillfällig lag som garanterar att Sveriges asylmottagande läggs på en miniminivå:

Sverigedemokraterna har många olika förslag till hur vi redan nu i enlighet med gällande internationella avtal och EU-lagstiftning skulle kunna minimera asylmottagandet till i praktiken noll. Vi kan ställa tydliga krav på samarbetsvilja, vi kan ställa krav på att man ska redogöra för resväg till Sverige, vi kan upprätta listor över säkra länder och vi kan klargöra att om Sverige inte är det första säkra land man når är det inte här man ska söka asyl. De möjligheterna finns i de internationella avtal som vi har tecknat i dag.

⁴⁴ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Sverigedemokraterna: anförande 2.

⁴⁵ Diskuteras vidare under 1.3 forskningsetiska bedömningar.

Eftersom en sådan permanent lagstiftning såklart behöver utvecklas, utredas och vara seriöst framtagen har vi i år lagt fram ett förslag, som finns med i reservation 2, om att snabbt ta fram en ny tillfällig lag. Den är inte baserad på den tillfälliga lag som redan har fått kritik och som är uppluckrad och rörig. Den är inspirerad av Danmark, och det slås fast att om det inte uppenbart bryter mot internationella åtaganden ska resultatet av en asylprövning vara ett avslag. Det kommer att garantera att vi lägger oss på en miniminivå och att det kontrolleras med de internationella avtalen huruvida asyl ska ges i Sverige, huruvida vi måste göra det eller om man kan lösa frågan på ett annat sätt.⁴⁶

Bieler börjar med att använda sig av auktoritet för att legitimera sitt argument att minska asylmottagandet genom att hänvisa till internationella konventioner och EU-lagstiftning. Vidare avlegitimerar hon de tillfälliga lagar och begränsningar som har skapats idag med ordval som 'uppluckrad' och 'rörig'. Hon önskar istället en ny, strängare lagstiftning då det enligt henne går det att minimera asylmottagandet till i princip noll och utan att bryta mot internationella åtaganden. Även detta argument legitimeras med auktoritet, men i detta fall genom att hänvisa till Danmarks lagstiftning och därmed framställa dem som förebild.

Fortsättningsvis argumenterar riksdagsledamot Jonas Andersson, med stöd från Paula Bieler, för Sverigedemokraternas mål med en reglerad invandring. Han avlegitimerar det svenska migrationssystemet som råder idag genom att bland annat hänvisa till kriminalitet och radikalisering. Andersson uttrycker:

Det är grundläggande att vi inte passivt står och ser på hur ett skuggsamhälle med illegala migranter växer fram – ett skuggsamhälle där svartjobb utan avtal och rättigheter märkligt nog är det bästa sättet att försörja sig och rån, droger, prostitution, inbrott och annan organiserad brottslighet är mer troliga källor till inkomster. Det är ett skuggsamhälle utan kontroll, där kriminalitet och radikalisering har sin perfekta mylla att växa i och avskyvärda människor som terroristen Rakhmat Akilov blir det sorgliga beviset på hur dysfunktionellt det svenska migrationssystemet är.⁴⁷

⁴⁶ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*, Sverigedemokraterna: anförande 2.

⁴⁷ *Ibid*, Sverigedemokraterna: anförande 33.

Argumentationen sker först genom rationalisering då Andersson menar på att 'det är så det är' när han hänvisar till skuggsamhället. Vidare gör han en avlegitimering av det svenska migrationssystemet med grund i moral. Med formuleringar som 'avskryvbara människor' och 'dysfunktionella migrationssystemet' använder sig Andersson av det som van Leeuwen kallar moralisk legitimering, men gör detta för att kritisera dagens system.

Andersson fortsätter att argumentera kritiskt mot det svenska migrationssystemet och med auktoritet genom tradition avlegitimerar han den svenska flyktingpolitiken. Han anser att det är en politik som är avsedd för en annan tid med andra förutsättningar än de som finns idag. Vidare argumenterar han för en åldersgräns på 24 år vid äktenskap för att ha chans att med hjälp av anknytning få beviljat uppehållstillstånd. Andersson använder fortfarande auktoritet för att legitimera sitt argument, då han hänvisar till Danmark som har redan har en liknande regel och därmed framställer dem som förebild.⁴⁸

5.3 Socialdemokraterna

Socialdemokraterna argumenterar för de åtgärder som tagits inom migrationspolitiken de senaste åren, däribland den tillfälliga begränsningslagen, och menar att dessa åtgärder var nödvändiga för att hantera situationen. De uttrycker sig vara positivt inställda till det arbete som sker inom EU och att detta samarbete är av största vikt.⁴⁹

Socialdemokraternas riksdagsledamot Carina Ohlsson börjar med att legitimera argumentet att Sverige bör driva en hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten genom hänvisning till opersonlig auktoritet i form av lagar och regler. Hon uttrycker att "Asylrätten är en grundläggande rättighet fastställd i internationella konventioner".⁵⁰ Denna typ av legitimering fortsätter då hon hänvisar till Sveriges migrationspolitik, med de förändringar som gjorts med exempelvis tillfälliga begränsningslagen, som hon menar

⁴⁸ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*, Sverigedemokraterna: anförande 33.

⁴⁹ Ibid, Socialdemokraterna: anförande 23.

⁵⁰ Ibid, Socialdemokraterna: anförande 23.

drivs i samarbete med EU och i enlighet med internationella konventioners miniminivå. Ohlsson uttrycker:

Den som söker asyl i Sverige får sitt skyddsbehov prövat enligt utlänningslagen. Med flykting avses en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet eller religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av det egna landets skydd.⁵¹

Att Ohlsson väljer att klargöra för vem som är flykting, och att hennes definition stämmer väl överens med flyktingkonventionen från 1951, stärker att hon legitimerar sina argument med hjälp av opersonlig auktoritet genom att hänvisa till lagar och regler.

Vidare skapas också auktoritet genom konformitet och tradition: ”Sverige har länge prioriterat det internationella arbetet för att öka den globala ansvarsfördelningen och andra länders mottagande av kvotflyktingar”.⁵² Ohlsson hänvisar först till hur Sverige har arbetat internationellt genom historien och legitimerar således sitt argument med grund i att ’det alltid har varit så’. Därefter hänvisar hon till andra länders migrationssystem för att legitimera sina argument, som utifrån van Leeuwens legitimitetskategorier påminner mest om konformitet med grund i att ’alla andra gör så’. Ohlsson använder sig också av moralisk legitimering i argumentationen för ett EU-samarbete genom att uttrycka att EU arbetar för ett ’harmoniserat’ asylsystem där alla länder tar ’solidariskt’ ansvar⁵³, och vidare att det är ’rättrådigt’ att följa de överenskommelser som skapats internationellt.⁵⁴

5.4 Vänsterpartiet

Vänsterpartiet är emot den tillfälliga lagstiftningen som begränsar asylmottagandet. De framför åsikten att dagens migrationssystem är inhumant och menar att om det inte sker

⁵¹ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Socialdemokraterna: anförande 23.

⁵² Ibid, Socialdemokraterna: anförande 23.

⁵³ Ibid, Socialdemokraterna: anförande 23.

⁵⁴ Ibid, Socialdemokraterna: anförande 31.

en förändring snart kommer Sverige strida mot sina konventionsåtaganden. Vänsterpartiet har ståndpunkten att det enda sättet att uppfylla mänskliga rättigheter är genom att se individernas utsatthet i första hand.⁵⁵

Vänsterpartiets ledamot Christina Höj Larsen använder sig främst av moraliska argument när hon avlegitimerar dagens migrationssystem som hon anser vara inhumant. Hon återkommer under hela anförandet till det människorättsliga perspektivet om hur dagens situation påverkar de individer som söker asyl. Till en början används auktoritetslegitimering genom personliga erfarenheter för att kritisera det system Sverige har idag. Hon berättar om en vän som öppnat sitt hem till ensamkommande och som upplever att politiken sviker i försöken att hjälpa de utsatta:

Hon har tröstat. Hon har peppat. Hon har byggt upp självförtroende och förmåga hos unga att landa i det nya samhället under tiden som de har haft sina ansökningar. Hon har hjälpt dem att gå i skolan och rustas för framtiden. Men i fredags fick hon säga adjö till tre av de unga som efter utvisningshot nu har flytt vidare ut i Europa till Frankrike, som så många andra med dem. Hon var alldeles förtvivlad. Hon kände sig sviken, och hon kände att politiken på inget sätt har sett det stora arbete som civilsamhället har försökt göra.⁵⁶

Vidare uttrycker Höj Larsen:

För i tältlägren under broarna i Paris ser vi ett av resultaten av de senaste årens svenska migrationspolitik. Där bor nu unga som pratar svenska på klingande norrbottniska, göteborgska eller dalmål. Den utsatthet som vi har sett bland ensamkommande i hemlöshet i Sverige de senaste åren fortplantar sig nu ut i Europa. Svenska kyrkan i Paris försöker att lappa ihop och lindra där politiken har släppt.⁵⁷

Citatet visar att Höj Larsen legitimerar sitt argument att Sveriges migrationspolitik är otillräcklig genom att använda auktoritet både i form av sin egen och sin väns expertis. Samtidigt är argumentationen också moralisk då hon återkommer till enskilda individers utsatthet som ett resultat av det svenska migrationssystemet. Vidare kritiserar Höj Larsen den tillfälliga lagen:

⁵⁵ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*, Vänsterpartiet: anförande 12.

⁵⁶ *Ibid*, Vänsterpartiet: anförande 12.

⁵⁷ *Ibid*, Vänsterpartiet anförande 12.

Det pratas ofta om skuggsamhällen här i kammaren, men faktum är att förutsättningen för just denna del av skuggsamhället har majoriteten här inne själv skapat. Ändringarna i LMA-lagen leder till just denna sorts utsatthet. Vi varnade för det redan när de lades fram, och vi pekade på det faktum som även har belysts i rapporter från framför allt Röda Korset, som jobbar mycket med återvändande: att indragen ersättning och indraget boende inte leder till effektivare återvändande utan bara till misär.

[...]

Det är bra att regeringen nu aviserar att de tänker låta alternativt skyddsbehövande få rätt till familjeåterförening. Att förlänga den tillfälliga lagen på just den punkten skulle sannolikt strida mot Europakonventionen och därmed mot svensk grundlag. Självklart uppskattar jag därför att regeringen nu följer grundlagen och låter denna grupp människor återförenas.⁵⁸

Høj Larsen legitimerar sina argument genom auktoritet då hon hänvisar till olika organisationer som exempelvis Amnesty och Röda Korset, och således deras expertis om situationen på plats i bland annat Afghanistan. Vidare uttrycker hon en tacksamhet gällande regeringens beslut om familjeåterförening i förlängningen av den tillfälliga lagen, men menar att det annars hade stridit mot svenska konventionsåtaganden. Høj Larsen fortsätter därmed att legitimera sin argumentation genom auktoritet, men här genom att hänvisa till lagar och regler.

5.5 Centerpartiet

Centerpartiet lägger stor vikt vid att Sverige ska införa ett migrationssystem som grundas på ordning och reda. De vill att det ska vara så rättssäkert och förmånligt som möjligt, samtidigt som Sverige tar sitt ansvar i världen. De vill förbättra möjligheterna att ta sig till Sverige på lagliga vägar och att resurser ska prioriteras till de som anländer lagligt. Centerpartiet är för ett kvotflyktingssystem och vill att EU ska ta ett gemensamt, solidariskt ansvar för flyktingsituationen. De är också för en parlamentarisk kommitté och vill

⁵⁸ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Vänsterpartiet: anförande 12.

att utvisning vid brott ska prövas oftare, samtidigt som asylprövningar blir mer rätts-säkra.⁵⁹

Johanna Jönsson argumenterar övergripande för hur arbetet med förändringar i migrationspolitikens behov går till. Hon uppmärksammar risken att snabba lösningar kan leda till nya oväntade utmaningar, att nya lagar kräver utredningar för att nå förändring i praktiken, och att risken att systemet utnyttjas måste beaktas. Med dessa argument hänvisar hon till januariavtalet (överenskommelsen mellan Centerpartiet, Socialdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet som möjliggjorde att socialdemokraten Stefan Löfven utsågs som statsminister efter valet 2018).⁶⁰ Detta tyder på auktoritetslegitimering genom konformitet, då det finns en grund i 'vi alla är överens om detta'.

Utöver auktoritet använder sig Jönsson även av moralisk legitimitet med formuleringar som 'ett humant system', 'vårt ansvar i världen' och 'värna asylrätten'. Utan att gå in på i detalj vilka exakta förändringar som behöver ske lägger hon stor vikt på hur arbetet ska gå till och det politiska samarbetet som krävs för att lyckas. Genom hela anförandet nämner hon återkommande vikten av migrationspolitiken och förståelsen för att tolkningen av asylrätten skiljer sig partierna emellan: "Jag hoppas verkligen, på riktigt, att vi kan göra något bra, att vi klarar av att lägga fram alla våra förslag och titta på dem seriöst, lyfta på alla stenar, lyssna på varandra, försöka förstå, höra argumenten och sedan tillsammans bygga ett mer hållbart system".⁶¹ Hennes argumentation legitimeras tydligt av moraliska värderingar som grundas i en demokratisk norm.

Många av de konkreta åtgärder som Jönsson presenterar legitimeras genom auktoritet med grund i just januariavtalet. Dock innehåller argumentationen också avlegitimering av regeringens auktoritet. Jönsson tar bland annat upp att de står bakom att utvisning oftare bör prövas vid brott och att en utredning bör tillsättas för att göra asylprocessen för bland annat HBTQ-personer mer rättssäker. Hon anser även att de bör undersökas om

⁵⁹ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Centerpartiet anförande 3.

⁶⁰ Ibid, Centerpartiet: anförande 3.

⁶¹ Ibid, Centerpartiet: anförande 3.

bedömningar av säkerhetsläget olika länder kan förbättras. Ingen av dessa tre frågor täcks av januariavtalet.⁶²

5.6 Liberalerna

Genom att hänvisa till aktuella exempel, som kriget i Syrien, konflikten i Venezuela och trånga flyktingläger i Mellanöstern, uttalar Liberalerna att de är för en värdig migrationspolitik. Samtidigt genomlyser ståndpunkten att migrationssystemet idag är utformat på ett sätt som Sverige inte kan hantera. Vidare anser Liberalerna att det svenska språket bör uppvärderas då det kommer resultera i en förbättrad integration. Med språk ökar möjligheterna för jobb och samhörighet i det nya samhället. Därför vill de införa språktest vid medborgarskap.⁶³

Riksdagsledamot Fredrik Malm hänvisar främst till auktoritet för att legitimera sin argumentation. Med deras ståndpunkt att ha en migrationspolitik som det svenska samhället klarar av medföljer en rad argument där Malm hänvisar till hur andra länder inom EU hanterat situationen: ”Sverige har under många år tagit ett stort ansvar för att hjälpa människor på flykt. Vi har tagit ett avsevärt större ansvar än vad många andra länder har gjort.”⁶⁴ Samtidigt framförs att Liberalerna vill att Sverige fortsättningsvis ska ta sitt ansvar, men att det måste ske med ett hållbart system.

Samtidigt måste Sverige kraftfullt agera för att andra länder också ska ta sitt ansvar. Om länder i Europa hjälps åt att ta sitt ansvar kommer flyktingströmmarna också att vara hanterbara. Men om några länder, till exempel Sverige, Tyskland och några länder till, tar ett betydligt större ansvar än andra länder i den norra delen av Europa blir inte situationen hållbar vare sig på kort eller lång sikt.

[...]

Liberalerna står för en värdig och anständig migrationspolitik, där vi i Sverige tar vårt ansvar och investerar i integration av nyanlända. Samtidigt menar vi att Sverige inte kan föra en flyktingpolitik som kraftigt avviker från andra länder i vårt närområde. Vi måste kunna

⁶² Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Centerpartiet: anförande 3.

⁶³ Ibid, Liberalerna: anförande 18.

⁶⁴ Ibid, Liberalerna: anförande 18.

ge långsiktigt goda förutsättningar för våra nya invånare att få bostäder och jobb och att inkluderas i vårt samhälle.⁶⁵

Även om det framkommer i argumentationen att Liberalerna vill att Sverige ska fortsätta följa asylrätten och hjälpa flyktingar och nyanlända, uttalas brister i dagens migrations-system. Återkommande är jämförelsen med andra länder, vilket med van Leeuwens metod innebär legitimering genom auktoritet. Underliggande finns en argumentation som grundas på 'vi har gjort (för) mycket, mer än någon annan i Europa, och därför behöver vi inte fortsätta med det'. Genom att hänvisa till andra länder använder sig Malm av konformitet – vad andra gör i jämförelse – för att legitimera sina argument.

Även i argumentationen för språktest vid ansökan om medborgarskap använder sig Malm av auktoritet som legitimeringsform. Med ett tack till januariavtalet, det vill säga vad van Leeuwen skulle placera under opersonlig auktoritet, poängterar Malm det motstånd Liberalerna har mött i denna fråga, och att de andra partierna äntligen ser att en uppvärdering av det svenska språket är nödvändig för att förbättra integrationen.

5.7 Kristdemokraterna

Kristdemokraterna anser att Sverige ska driva en migrationspolitik som bygger på ordning och reda. De är för den tillfälliga begränsningslagen, men emot den begränsning av familjeåterförening som innefattas i lagstiftningen, och de ställer sig även emot gymnasielagen. Slutligen vill de uppvärdera medborgarskapets värde och önskar att migranter ska ta 'seden dit de kommer'.⁶⁶

I sin argumentation för den tillfälliga begränsningslagen använder sig Kristdemokraternas ledamot Hans Eklund av moralisk legitimering då han hänvisar till ordning och reda, som

⁶⁵ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*, Liberalerna: anförande 18.

⁶⁶ Ibid, Kristdemokraterna: anförande 17.

enligt honom är normen för att uppnå en fungerande migrationspolitik. Kristdemokraterna är dock inte för hela lagen, utan framför stark kritik mot lagens begränsning av familjeåterförening. Eklund uttrycker:

Den tillfälliga lagen, som vi kommer att debattera lite senare och inte här och nu, har vi varit delvis positiva till från Kristdemokraternas sida, men vi har också riktat en tydlig kritik mot den. Vi motsatte oss inskränkningen av familjeåterföreningen. Vi vill ha kvar synnerligen och särskilt ömmande skäl. Vi menar att det tillfälliga uppehållstillståndet för alternativs skyddsbehövande är för kort.⁶⁷

Hittills har Eklund endast uttryckts sina åsikter utan att legitimera dem. Vilken legitimeringsform som används framkommer vidare i anförandet då Eklund uttrycker Kristdemokraternas positiva inställning till en parlamentarisk kommitté och därefter kommer in på ämnet om rättssäkerhet:

Detta är en jättekort beskrivning, fru talman, av några intensiva år inom svensk politik då det politiska systemet fattade en rad olika beslut. Det har lappats och lagats. Nu kommer vi att få en parlamentarisk kommitté om den framtida migrationspolitiken. Det är bra. Det är någonting som vi flera gånger har efterlyst. Här ska vi kristdemokrater vara en aktiv och konstruktiv part för att få till stånd en långsiktig migrationspolitik som kännetecknas av rättssäkerhet.

[...]

Vi kristdemokrater återkommer ofta till detta med rättssäkerhet. Den som följt debatten och turerna kring exempelvis hanteringen av konvertiter vet att vi fört fram kritik mot hur processen sett ut när det gäller hur man ska bedöma huruvida en så kallad konversion ägt rum eller inte. Vi har pekat på att kunskapsfrågor är missvisande i och med att kristen tro i grunden är relationell. En person är inte kristen för att han eller hon vet att det finns 66 böcker i Bibeln utan för att han eller hon tror på att Jesus är hans eller hennes frälsare.⁶⁸

Till en början legitimerar Eklund sitt argument om en parlamentarisk kommitté med en moralisk hänvisning då han använder ordvalet 'bra', vilket är ett av de värderande ord som van Leeuwen särskilt nämner. Genom att lägga vikt vid rättssäkerheten legitimeras också argumentet med auktoritet genom lagar och regler. I slutet av ovanstående citat

⁶⁷ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Kristdemokraterna: anförande 17.

⁶⁸ *Ibid*, Kristdemokraterna: anförande 17.

uttrycker Eklund tydligt den kristna bakgrund som finns inom partiet. Det kan antas att även kritiken mot inskränkningen av familjeåterförening som tidigare framfördes grundar sig i de kristna värderingar som existerar gällande familj. Dessa kristna värderingar är då normen och argumentationen legitimeras enligt van Leeuwens teori genom moral.

Legitimering genom moral fortsätter i argumentationen mot den nya gymnasielagen då Eklund uttalar att Kristdemokraterna är emot specialregler för särskilda grupper. Den underliggande normen för argumentet är därmed att alla ska behandlas lika. Även gällande medborgarskap, som är det sista Eklund tar upp i sitt anförande, används moral som legitimeringsform:

Sist men inte minst handlar det om medborgarskapet. Det är någonting som innebär både rättigheter och skyldigheter. Medborgarskapet, menar vi kristdemokrater, ska ses som ett mål och inte som ett medel. Av den anledningen vill vi uppvärdera medborgarskapets betydelse. Vi tycker det är fullt rimligt att de som ansöker om medborgarskap har genomgått undervisning i samhällsorientering och har levt ett skötsamt liv. De som blir medborgare i Sverige varken kan eller ska naturligtvis lämna sitt arv helt bakom sig, men de ska ta seden dit de kommer.⁶⁹

Formuleringar som 'levt ett skötsamt liv' och 'ta seden dit de kommer' tyder på en svensk, problemfri norm som av Eklund önskas vara grundläggande för att få medborgarskap. Det går också att urskilja auktoritetslegitimering i denna argumentation, och även om denna inte är lika tydlig som van Leeuwens definition om auktoritet, visar uttryck som 'rättigheter och skyldigheter' och 'som ett mål och inte som ett medel' på en hänvisning till en människorättslig diskurs.

5.8 Miljöpartiet

Miljöpartiet anser att familjeåterförening och gymnasielagen är två viktiga beståndsdelar för att lyckas driva en human migrationspolitik. De menar att migrationsfrågan är angelägen inom EU och att Sverige har kommit långt i sitt arbete – något som kan fortsätta ut

⁶⁹ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: Sfu16, *Migration och asylpolitik*, Kristdemokraterna: anförande 17

i Europa. De är för ett fungerande kvotflyktingssystem och menar att asylrätten måste finnas som skydd för flyktingar.⁷⁰

När Rasmus Ling argumenterar för Miljöpartiets ståndpunkt om familjeåterförening hänvisar han till den psykiska påfrestningen för individer att skiljas från sin familj och menar att familjeåterförening är viktigt ur ett mänskligt perspektiv. Han använder sig således av moral som legitimeringsform, där psykiskt välmående är normen som eftersträvas. Ling argumenterar att individers välmående är avgörande för möjligheten till integration. Med oro för sin familj och som ensam i ett nytt land menar Ling att det blir svårare att bli en del av samhället. Ling fortsätter sin argumentation med en moralisk grund då han återkommer till individens egen utsatthet, något han anser inte går att förstå utan att själv ha erfarenheten. Vidare använder han sig av opersonlig auktoritet som legitimering då han argumenterar för samarbetet inom EU, och vidare auktoritet genom konformitet då han menar att alla europeiska länder måste ta ansvar för asylrätten.⁷¹

⁷⁰ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16, *Migration och asylpolitik*, Miljöpartiet: anförande 32.

⁷¹ *Ibid*, Miljöpartiet: anförande 32.

6 Diskussion utgående från Behrmans kritik av flyktingrätten

Genom analysen av debatten går det att urskilja att partierna har olika syn på flyktingrätten och använder denna för att legitimera samt avlegitimera det svenska migrationssystem som råder idag. Gemensamt för samtliga partier är dock en tro på flyktingrätten där den anses vara en grundsten för den politik Sverige bör driva. Detta innebär att det kritiska perspektiv som Behrman presenterar i sin teori kring flyktingrätten är avlägset, åtminstone till den grad han kritiserar systemet. En del riksdagspartier kommer närmre denna kritiska utgångspunkt, men resultatet visar att det i slutändan alltid finns någon typ av legitimering av och med internationella åtaganden.

Behrman menar att uppkomsten av flyktingrätten har haft en utveckling som av vissa kan antas vara positiv, men att resultatet har blivit ett system styrt av europeisk politik som tagits till universell nivå. Att applicera hans teori på en svensk riksdagsdebatt som är en del av den europeiska politiken är således av stor relevans. Behrman argumenterar också att flyktingrätten är ett system för staters rättigheter i situationen, där flyktingens individuella rättigheter är sekundära, om inte till och med obefintliga. Detta argument stärks av vad analysen av riksdagsdebatten resulterat i, då det är återkommande i debatten att diskutera kring de olika bestämmelser den svenska staten har genomfört och vilken rätt Sverige har i förhållande till det. I vissa moraliska argument kan det framgå en tanke på individernas utsatthet, men de faktiska åtgärder som diskuteras är ständigt fokuserad på Sveriges rättigheter som stat istället för de utsatta individernas rättigheter. Vidare stärks denna slutsats av att Behrman anser att det enda sättet att uppnå en flyktingrätt som ser individers rättigheter framför staters suveränitet är genom öppna statsgränser. I debatten diskuteras motsatsen till detta – huruvida Sverige bör/kan minska asylmottagandet ytterligare.

Som sett i den tidigare forskningen på ämnet har svensk politik under de senaste åren förändrats kraftigt. Nya partiblock har skapats och tidigare samarbeten har utmanats. Asylrättscentrums rapport från 2018 visade på att svenska beslut inom migrationspolitiken främst styrs av en rädsla att strida mot svenska konventionsåtaganden, snarare än att uppfylla individers rättigheter och förbättra deras levnadsstandard. Detta stämmer överens med Behrmans teori att flyktingrätten är konstruerad för att stater ska ha full kontroll över sina beslut med ett frivilligt åtagande att hjälpa flyktingar. Behrmans argument stärks även av Stokes-Dupass artikel där hon diskuterar medborgarskapets betydelse och menar att nationalstatens suveränitet har resulterat i exkluderandet av andra kulturer.

Den tidigare forskningen och analysen av debatten stärker Behrmans teori om flyktingrättens svagheter. För att se hur van Leeuwens legitimeringskategorier används i argumentation både för och emot flyktingrätten i olika grad kommer den fortsatta diskussionen delas upp i tre underrubriker för att förtydliga hur ståndpunkter som legitimeras med hänvisning till auktoritet, moral och rationalisering fungerar i relation till den bristande flyktingrätten.

6.1 Auktoritet

Den vanligaste användningen av auktoritetslegitimering av argument, både för och emot ett minskat asylmottagande, sker med hänvisning till lagar och regler (opersonlig auktoritet). I flera anföranden hänvisas till både svenska lagar (i stor utsträckning den tillfälliga begränsningslagen) och internationella åtaganden. Även om åsikten kring dessa lagar och begränsningar skiljer sig mellan partierna, finns gemensamt att inget parti helt och hållet kritiserar flyktingrätten som Behrman anser att den fungerar. Ett exempel på detta är Vänsterpartiets Christina Höj Larsens argumentation där hon kritiserar den tillfälliga begränsningslagen, vilket kan antas vara i enlighet med Behrmans kritik. Dock legitimerar hon sin argumentation genom att hävda att ytterligare begränsning troligtvis kommer leda till att Sverige strider mot konventionsåtaganden, vilket innebär att Höj Larsen lägger ett värde i den internationella flyktingrätten och har en tro på dess funktion. Den argumentation som till en början verkade stämna överens med Behrmans teori visar sig även den legitimeras av den flyktingrätt som är utformad för staters rättigheter.

Det finns även flera exempel där partiernas ståndpunkter legitimeras med hjälp av flyktingrätten och många av dessa är tydligare i motsats till Behrmans teori då det argumenteras för en minskning av asylmottagande. Sverigedemokraternas Paula Bieler menar att asylmottagandet kan minimeras till nästintill noll och legitimerar detta genom att peka på att denna minskning kan göras utan att Sverige strider mot sina konventionsåtaganden. Kristdemokraternas Hans Eklund legitimerar sitt argument för rättssäkerhet genom att hänvisa till 'rättigheter och skyldigheter'. Centerpartiets Johanna Jönsson stärker sina argument med en tro på den svenska flyktingpolitiken. Liberalernas Fredrik Malm argumenterar för att Sverige behöver skapa ett hållbart migrationssystem och legitimerar detta med konformitet genom att jämföra det svenska mottagandet med andra europeiska stater. Miljöpartiets Rasmus Ling menar att alla europeiska länder behöver ta sitt ansvar för asylrätten. Moderaternas Arin Karapet använder Island som en förebild för att stärka sitt argument att det svenska samhället inte klarar av denna omfattning av integration.

Allt detta visar på Behrmans kritik att flyktingrätten är utformad ur en europeisk diskurs som ser till europeiska staters rättigheter, men utelämnar individernas. Genom att ständigt hänvisa till flyktingrätten som något positivt, även om detta sker i olika grad, tyder på att det finns en tro till det system som existerar idag. Inget av partierna argumenterar från Behrmans kritiska ståndpunkt. Återkommande i debatten är också att partierna hänvisar till EU och andra europeiska länder. Detta sker på olika sätt, ibland genom att främja EU-rätten och ibland för att jämföra Sveriges arbete med andra europeiska länder, men att den svenska flyktingpolitiken har en europeisk utgångspunkt är tydlig.

6.2 Moral

Även moralisk legitimering av argument är återkommande genom debatten. Ofta används ordval och formuleringar som grundas i medmännisklighet och rättvisa. Ett tydligt exempel på detta är i Moderaternas första anförande av Arin Karapet, då han först avlegitimerar den nuvarande betydelsen av solidaritet och humanism, för att vidare skapa en ny definition för dessa uttryck, och därmed använder orden för att legitimera sin åsikt om hur migrationssystemet bör fungera. Ordval som dessa går att hitta i nästintill samtliga anföran-

den. Socialdemokraternas Carina Ohlsson pratar om 'solidariskt ansvar' och 'harmoniserat asylsystem'. Centerpartiet argumenterar för ett 'humant migrationssystem', och fortsättningsvis för en demokratisk norm där alla partierna ska få framföra sina åsikter och bli respekterade. Formuleringarna uppmärksammas men vid noggrannare granskning av dess innebörd är det inte individerna partierna debatterar för. Fokus ligger fortfarande på det svenska samhället och välmenande ord vilseleder snarare mottagaren till att tro att argumentationen innefattar medmänsklighet, men i själva verket är det sällan flyktingens bästa som diskuteras.

Sverigedemokraternas Jonas Andersson använder sig även han av moralisk legitimering men till skillnad från de andra riksdagsledamöterna använder han värderande ord med en negativ innebörd. När han kritiserar dagens system uttrycker han att det ger plats åt 'avskyvärda människor'. Legitimeringskategorin som van Leeuwen presenterar i sin metod utgår från moraliska värderingar i positiv bemärkelse och står i kontrast till det Andersson gör – använder negativa ord för att moraliskt legitimera sin ståndpunkt.

Kristdemokraternas Hans Eklund legitimerar sina argument med en moral som grundas i kristna värderingar. Vid första anblick kan det antas handla mer om partiets bakgrund och ståndpunkter, vilket också stämmer. Tillsammans med det skapas dock också en bild av att kristna värderingar är normen, vilket då också innebär att andra religioner, exempelvis islam som är dominerade i konflikttrabbade Mellanöstern, ses som avvikande. Argumentationen stärker en 'vi och dom'-retorik. Även Eklunds argument kring medborgarskap, att dess betydelse behöver uppvärderas, grundas i en västerländsk norm. Just denna norm är vad Behrman kritiserar, och Eklunds moraliska legitimering kan således antas stärka det utanförskap som existerar inom flyktingrätten.

Utmärkande i debatten är Vänsterpartiets Christina Höj Larsen och Miljöpartiets Rasmus Ling som båda två framför anföranden med ett individperspektiv. De tar upp exempel på flyktingars utsatthet och hur det i praktiken påverkar människan. Ling legitimerar dessutom detta med att argumentera för att psykiskt välmående krävs för att uppnå en lyckad integration. Deras anföranden kan tolkas stämma överens med den kritik Behrman uttrycker i sin teori. Partierna uttrycker åtminstone en tanke till individens roll i systemet, mer än endast staten. Dock, som gick att se tidigare, legitimerar även dessa två partier sin

argumentation med hjälp av auktoritet, delvis i den positiva bemärkelsen utifrån Behrmans teori – i form NGO:ers expertis och sina personliga erfarenheter. Legitimeringen sker dock också genom opersonlig auktoritet då de hänvisar till asylrätten och således, till skillnad från Behrman, har en positiv inställning till det internationella systemet. Den moraliska grunden används inte emot hela systemet, som Behrman anser är felet med flyktingrätten, utan partierna använder också lagar och regler för att legitimera sina argument. Det finns alltså inte lika stark kritik som den Behrman framför.

6.3 Rationalisering

Rationalisering som legitimeringsform förekommer sällan i debatten. De enda två argument av betydelse med rationalisering som legitimeringsform framfördes av Sverigedemokraterna. Paula Bieler argumenterar för att integrationen inte fungerar och Jonas Andersson menar att dagens system resulterar i ett kriminellt skuggsamhälle. Båda två använder en retorik att 'det bara är så'.

De två andra legitimeringskategorierna, auktoritet och moral, har vi sett haft en betydande roll för hur argumentationen uppfattas och hur den står i relation till flyktingrätten. Rationalisering når troligtvis inte samma effekt som legitimering i en riksdagsdebatt. Det går sällan att argumentera att 'det bara är så' i en debatt om ett ämne med tydligt skilda åsikter partierna emellan. De gånger partierna hänvisade till sina mål, vilket också är en typ av rationalisering, var den mest framträdande legitimeringen auktoritet och denna form resulterade inte i samma betydelse.

6.4 Avslutande diskussion

Analysen av debatten visar att inget svenskt riksdagsparti argumenterar i enighet med Behrmans teori om flyktingrätten. I vissa fall går argumentationen rakt emot den kritik Behrman framför, med argument som att asylmottagandet bör minimeras vilket legitimeras med utgångspunkt i det svenska samhället. Ibland använder riksdagsledamöterna moraliska formuleringar som kan verka främja ett individperspektiv, men vid närmre

granskning framträder det statscentrerade synsättet. Återkommande i debatten är en grund i den svenska och europeiska politiken tillsammans med flyktingrätten. Behrmans teori om att flyktingrätten är skapad i en europeisk diskurs för europeiska stater går att urskilja genom hela debatten.

Auktoritetslegitimering resulterar i den tydligaste kopplingen till Behrmans kritik, då partierna ständigt hänvisar till den svenska politiken samt den internationella rätten. Det som Behrman kritiserar använder riksdagspartierna antingen som något bra, eller med förslag på hur systemet bör förändras. Dessa förändringar är dock också dominerande av ett västerländskt synsätt, och bemöter således inte Behrmans teori, utan snarare ger nya uttryck för den.

I slutändan finns det inget tydligt individperspektiv inom flyktingrätten på den nivå som Behrman efterfrågar. Individen syns främst i den moraliska legitimeringen av ståndpunkter, men även dessa argument, trots 'humana' och 'medmänskliga' formuleringar, faller tillbaka till statsperspektivet. Rationalisering är nästintill uteblivet och möjligtvis beror detta på att hela debatten utgår från en diskurs att migrationssystemet 'är som det är'. Inget parti uppmärksammar det Behrman kritiserar med flyktingrätten, utan det verkar finnas en allmän uppfattning om hur flyktingrätten är utformad och vilken roll den spelar. Genom att applicera Behrmans teori på debatten ökar trovärdigheten i hans kritiska ståndpunkter. Hur partierna använder flyktingrätten för att både legitimera och avlegitimera sina argument visar att den är svag. Inget parti uppmärksammar denna kritik eller ifrågasätter flyktingrättens utformning. Trots försök till humana inslag finns det en underliggande tro till den internationella rätten. Svensk politik gömmer sig under det västerländska, statsfokuserade system som byggts upp i årtionden.

Riksdagsdebatten framställer en restriktiv migrationspolitik där större delen av diskussionen berör möjligheter till ytterligare begränsningar och åtgärder som gynnar det svenska samhället, en förändring som Stokes-Dupass argumenterar har skett under senare år. Argumentationen inom integrationspolitiken skiljer sig: vissa argumenterar för en integration som gynnar det svenska samhället och andra för individens möjlighet att ta del av sitt nya samhälle. Exempel på detta är Sverigedemokraternas Jonas Andersson som hänvisar till ett skuggsamhälle med omfattande kriminalitet som ett resultat av de bristande be-

gränsningar inom migrationspolitik idag, vilket han menar har skapat problem med integrationen. I motsats till detta argumenterar Vänsterpartiets Christina Höj Larsen för individens utsatthet av de begränsade möjligheterna till integration och fokuserar på vilka konsekvenser det ger flyktingen istället för samhället. Vilken åsikt riksdagsledamoten har avgör således i vilken utsträckning de argumenterar för eller emot Stokes-Dupass diskussion om ett statscentrerat system. Dock fokuserar riksdagsdebatten endast på de lösningar för personer som har fått asyl i Sverige. De gånger de refererar till statslösa, som när Andersson hänvisar till skuggsamhället, är det med en retorik att de som fått avslag på sin asylansökan ska lämna landet. En av Stokes-Dupass centrala slutsatser är att statslösa inte har någon möjlighet att hävda sina rättigheter, vilket resultatet av riksdagsdebatten stärker. Diskussionen kring statslösa är knappt närvarande och argumentet att statslösa saknar rättigheter, och att svensk politik har en begränsande retorik är uppenbart. Vidare går detta också att koppla till Behrmans kritiska teori om asylrätten då resultaten tyder på ett system som fokuserar på statens rättigheter istället för individens.

Det är även värt att uppmärksamma beslutet som riksdagsdebatten resulterade i: SfU16 – att brott bör leda till utvisning i fler fall. Samtidigt som en av grundstenarna i flyktingrätten är non-refoulement-principen, som innebär att ingen människa får utvisas till ett land där det finns risk att personens mänskliga rättigheter kränks genom att dennes liv eller frihet hotas, pågår en debatt med totalt 34 anföranden där inget parti nämner principen. Även om beslutet tillämpas på en nivå som inte strider mot åtagandet, visar det tydligt hur riksdagspartier använder flyktingrätten för att legitimera sina argument när det är till deras fördel, men kan på samma sätt välja att ignorera den vid behov. Flyktingrättens svagheter är tydliga, och som Behrman argumenterar behövs drastiska förändringar av det statsfokuserade system som råder idag.

7 Sammanfattning

Genom att analysera riksdagsdebatten om migration- och asylpolitik har uppsatsens syfte varit att granska hur Sveriges riksdagspartier legitimerar sina ståndpunkter inom ämnet. Den tillfälliga begränsningslagen från 2016 resulterade skilda meningar om vilken politik Sverige bör driva. Gemensamt för samtliga partier är att de utgår från den internationella asylrätten, vilket är anledningen för hur debatten har analyserats: hur legitimerar partierna sina ståndpunkter, hur förhåller sig riksdagsdebatten till Behrmans kritiska teori om flyktingrätten och vilka konsekvenser för individer som är beroende av asylrätten medför detta statscentrerade perspektiv?

Asylrätten kan uppfattas både positiv och negativ och det enda som är säkert är att den spelar en betydande roll för nationella politiska beslut. Min utgångspunkt har varit utifrån Simon Behrmans kritiska teori att flyktingrättens funktion är att ge stater rättigheter att hantera flyktingar istället för att ge dem individuella rättigheter. Efter att ha analyserat hur partierna legitimerar sina argument i debatten nåddes slutsatsen att inget av partierna argumenterar i enighet med Behrmans teori. I vissa fall går de rakt emot hans kritik och menar att asylrätten är något bra. I andra fall bekräftas kritiken men med åsikten att flyktingrätten *bör* vara gjord för stater för att stater *behöver* ha kontrollen.

Behrmans viktigaste poäng är att asylrätten är skapad av Europa, för Europa. Genom riksdagsdebatten stärks detta återkommande. De få gånger ett individperspektiv uppkommer, med moraliska ord som 'humant' och 'solidaritet', legitimeras fortfarande argumentationen av antingen asylrätten eller partiernas egen politik. Den västerländska synen är bestående och asylrättens funktion är så djupt rotad att ingen uppmärksammar det Behrman kritiserar.

Referenser

Asylrättscentrum. 2018. ”I strid mot ett svenskt konventionsåtagande?”. <https://sweref.org/wp-content/uploads/2018/08/I-strid-mot-ett-svenskt-konventionsata-gande-5.4.pdf>. Hämtad 2019-12-03.

Aylott, Nicholas & Bolin, Niklas. 2019. ”A party system in flux: the Swedish parliamentary election of September 2018”. I ”West European Politics”. Vol. 42, no. 7.

Behrman, Simon. 2018. ”Law and Asylum – Space, Subject, Resistance”. Abingdon: Routledge.

Behrman, Simon. 2018. ”Refugee Law as a Means of Control”. I ”Journal of Refugee Studies”. Vol. 31, no. 1.

Hathaway, James C. 2018. ”The Global Cop-Out on Refugees”. I ”International Journal of Refugee Law”. Vol. 30, Issue 4.

Johannesson, Livia. 2017. ”In Courts We Trust: Administrative Justice in Swedish Migration Courts”. Stockholm University: Department of Political Science.

Konvention angående flyktingars rättsliga ställning. 1951. 189 UNTS 137.: I Brownlie, I. & Goodwin-Gill, Guy S. (2010). Brownlie’s documents on human rights. Sixth edition. New York: Oxford University Press.

Migrationsinfo.se. 2019. ”Den tillfälliga lagen”. <https://www.migrationsinfo.se/flyktingar/den-tillfalliga-lagen/>. Hämtad 2020-01-02.

Migrationsverket. 2017. "Vad betyder orden?". <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-barn-och-har-sokt-asyl/Vad-betyder-orden.html>. Hämtad 2020-01-09.

Seidlitz, Madelaine. 2019. "Asylrätt – En praktisk introduktion". Stockholm: Nordstedts Juridik AB.

Simpson, JH. 1938. "Refugees: Preliminary Report of a Survey". Royal Institute of International Affairs.

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19: SfU16. "Migration och asylpolitik." Riksdagsdebatt i kammaren 2019-04-09. Elektronisk resurs. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/migration-och-asylpolitik_H601SfU16. Hämtad 2019-11-18.

Stokes-Dupass, Nicole. 2017. "Mass Migration, Tightening Borders, and Emerging Forms of Statelessness in Denmark, Norway and Sweden". I "Journal of Applied Security Research". Vol. 12. No. 1.

Van Leeuwen, Theo. 2018. "Legitimation and multimodality". I "The Routledge handbook of language and politics". Red.: Ruth Wodak & Bernard Forchtner. Abingdon: Routledge.

Van Leeuwen, Theo. 2007. "Legitimation in discourse and communication". I "Discourse & Communication". Vol.1, s. 91-112. SAGE Publications.